

Astmatický záchvatBezvědomíCukrovkaDušeníEpileptický záchvatHadí uštknutíInteraktivní
Průručka první pomociKlíštěKrváceníMasivní krváceníMdloba, kolapsOmrzlina,
podchlazeníOtrava oxidem uhelnatým - COotrěs mozkuPokousání zvířetemPoleptáníPoranění
kostí, kloubů a svalůPoranění okaRány a poraněníResuscitaceŠokTonutíÚpal, úžehÚraz
elektrickým proudemVčelí, vosí a sršní bodnutíVýkony zachraňující životZástava dechu a
krevního oběhu

Šok

Šok je poslední, nejzávažnější fáze těžkých úrazů a onemocnění. Při šoku selhává krevní oběh, klesá krevní tlak a v těle přestává být dostatek kyslíku. Během šoku tělo přesouvá krev do životně důležitých orgánů, jako je mozek, plíce a srdce, na úkor méně významných orgánů, jako jsou kůže, svaly a střeva. Šok je stav ohrožující život a pomoc musí přijít co nejrychleji.

Co způsobuje šok?

Příčiny šoku jsou různé. Může být průvodním jevem zranění zjevných, ale i na první pohled neviditelných. Především na ty neviditelné je třeba dát velkou pozornost. Hlavně na vnitřní krvácení.

Na rozdíl od ostatních příčin může postižený s vnitřním krvácením vypadat na počátku celkem zdravě. Vždy je potřeba pátrat po úrazu, který postihl centrum těla - především břicho, pánev a horní část stehna, hrudník a ramena. Při takovém úrazu může krvácení dovnitř těla způsobit šok.

Jak rozpoznat šok u vnitřního krvácení?

Průvodním jevem šoku je postupně se zvyšující tep. Bezprostředně po úrazu mají zvýšený tep skoro všichni, často se objevují i další příznaky (bledost, pocení). Je to způsobeno samotným duševním otřesem. Pak se postižený pomalu uklidňuje, při vnitřním krvácení tep nadále stoupá - 100 a více tepů za minutu. Proto je potřeba co nejdříve zjistit, zda došlo k úrazu centra těla. Pokud má postižený známky úderu na břicho či hrudník, nečekáme na rozvoj dalších příznaků a ihned voláme záchranáře.

S rozvojem šoku dochází také k odkrvení kůže, která zbledne, často se objeví studený pot. Postižený cítí žízeň a pocit nevolnosti, protože mu nefungují střeva. Objevuje se i svalová únava, postižený je malátný a pomalu odpovídá na dotazy. V pokročilejším stádiu upadá do bezvědomí.

Jak poskytnout první pomoc při podezření na vnitřní krvácení?

Snažte se odhalit riziko co nejdříve. Pokud došlo k úrazu břicha, hrudníku či pánve, je potřeba ihned volat odbornou pomoc. Například při úderu přes žebra může krvácení do jater pomalu narůstat a příznaky přijdou až při bezprostředním ohrožení života.

Při poranění s vnitřním krvácením je nejlépe s postiženým nehýbat. Pokud to není bolestivé, lze použít protišokové polohy, což je jednoduché zdvihnutí dolních končetin asi o 30 cm nad zem. Transport je potřeba zajistit prostřednictvím záchranářů přivolaných voláním na tísňovou linku. Rozhodně netransportujeme postiženého sami, protože by mohlo dojít ke zhoršení krvácení. Vyčkejte u postiženého do příjezdu záchranářů a dokud nedorazí, snažte se zajistit postiženému teplo.

Zajištění tepla je velmi důležité pro udržení optimální teploty těla. Použijte přikrývku, aluminiovou folii nebo třeba bundu, podle toho, co máte k dispozici. Pokud můžete postiženého bez bolesti pro něj nadzdvihnout, vsuňte pod něj karimatku, nebo jakoukoliv izolaci

Průvodním jevem šoku je téměř vždy žízeň. Nikdy nepodávejte postiženému žádné tekutiny k pití, pouze mu zvlhčujte rty a případně otírejte obličej. Trávicí soustava v šoku nefunguje a požitá tekutina by tak mohla způsobit zvracení. Podávání tekutin je rovněž nevhodné pro případ následného operačního zákroku.

Tišení bolesti je pro těžké úrazy možné jen injekčně. Zbytečně s postiženým nehýbej, nedlahuj mu končetiny. Podepři jej a měkce oblož. Nepodávej žádné léky proti bolesti. To ponech na lékaři.

Postiženému je rovněž dobré zajistit klidné prostředí.

Více rad a informací najdete na www.zachrannykruh.cz